

רק חזק ואמץ מאד! – Ch 1.4 - The Moral Question

<u>דברים פרק לא</u>	<u>יהושע א</u>
<p>(ז) ויקרא משה ליהושע ויאמר אליו לעיני כל ישראל חזק ואמץ כי אתה תבוא את העם הזה אל הארץ אשר נשבע ה' לאבתם לתת להם ואתה תנחילנה אותם: (ח) וה' הוא ההלך לפניך הוא יהיה עמך לא ירפך ולא יעזבך לא תירא ולא תחת:</p> <ul style="list-style-type: none"> • כתיבת ספר תורה • מצות הקהל • אזרה – שירת האזינו <p>(כג) ויצו את יהושע בן נון ויאמר חזק ואמץ כי אתה תביא את בני ישראל אל הארץ אשר נשבעתי להם ואנכי אהיה עמך:</p>	<p>(ו) חזק ואמץ כי אתה תנחיל את העם הזה את הארץ אשר נשבעתי לאבותם לתת להם:</p> <p>(ז) רק חזק ואמץ מאד לשמר לעשות ככל התורה אשר צוה משה עבדי אל תסור ממנו ימין ושמאל למען תשכיל בכל אשר תלך:</p> <p>(ח) לא ימוש ספר התורה הזה מפיד והגית בו יומם וילילה למען תשמר לעשות ככל הכתוב בו כי אז תצליח את דרכך ואז תשכיל:</p> <p>(ט) הלוא צויתך חזק ואמץ אל תערץ ואל תחת כי עמך ה' אלהיך בכל אשר תלך:</p>

Devarim 7

(1) When Hashem your God shall bring you into the land where you go to possess it, and shall cast out many nations before you, the Hittite, and the Girgashite, and the Amorite, and the Canaanite, and the Perizzite, and the Hivite, and the Jebusite, seven nations greater and mightier than you, (2) and when Hashem your God shall deliver them up before you, and you shall strike them, then you shall utterly destroy them. You shall make no covenant with them and show no mercy to them. (3) You shall not make marriages with them; your daughter you shall not give to his son, and you shall not take his daughter for your son. (4) For he will turn away your son from following Me, that they may serve other gods; then the anger of Hashem would be kindled against you, and He would destroy you quickly. (5) But you shall deal with them like this. You shall break down their altars, and dash their pillars in pieces, and cut down their Asherim, and burn their engraved images with fire.

Rashbam Breishit 32

He intended to change direction to avoid a meeting with Esau. We find that David did something similar when he was fleeing from his son Avshalom at the same location of Machanyim, coming from the direction of Jerusalem, David crossed the river Jordan... an angel engaged him in a physical fight, his purpose being to prevent Yaakov from fleeing. Only in this way could G'd's promise to Yaakov that Esau would not harm him be fulfilled.

I Kings 20:31

And his servants said to him, "Behold now, we have heard that the kings of the house of Israel are merciful kings. Let us, please, put sackcloth on our loins, and ropes upon our heads, and go out to the king of Israel; perhaps he will spare your life."

Rashi Breishit 1:1

Rabbi Isaac said: The Torah which is the Law book of Israel should have commenced with the verse (Exodus 12:2) "This month shall be unto you the first of the months" which is the first commandment given to Israel. What is the reason, then, that it commences with the account of the Creation? Because of the thought expressed in the text (Psalms 111:6) "He declared to His people the strength of His works (i.e. He gave an account of the work of Creation), in order that He might give them the heritage of the nations." For should the

1. דברים ז

(א) פי בביאדך יקנך אלהיך אלהיך אשר אתה באשמה לרשתה ונשל גוים רבים מפניך החתל והגרנשי והאמרי והכנעני והפריזי והחולי והיבוסטי שבעה גוים רבים ועצומים ממשך: (ב) ויתנם יקנך אלהיך לפניך והפיתם החנם תחרים אתם לאתכלת להם ברית ולא תחנם: (ג) ולא תתחתן גם בתך לאתנתן לבנו ובתו לאתקח לבנדך: (ד) כי יסיר את בנדך מאחרי ועבדו אלהים אחרים וחרה אף יקנך בכם והשמידך מהר: (ה) כי אספה תעשו להם מזבחתיהם תתצו ומצבתם תשברו ואשירהם תגזעו ופסיליהם תשרפו באש:

2. רשב"ם בראשית פרק לב

(כג) ויקם בלילה הוא - נתכוין לברוח דרך אחרת ולפיוך עבר הנחל בלילה, כמו שמצינו בדוד בברחו מפני אבשלום בדרכים הללו של ירדן ומחנים שעבר יעקב ובלילה... ויאבק - מלאך עמו שלא יוכל לברוח ויראה קיום [הבטחתו] של הק' שלא יזיקהו עשו:

3. מלא כלא (דברי בן-הדד):

ויאמרו אליו עבדיו הנה נא שמענו כי מלכי בית ישראל פי מלכי חסד הם נשימה נא שקים במתנינו ונחבלים בראשנו ונצא אל מלך ישראל אולי יחיה את נפשך:

4. רש"י בראשית א:

בראשית - אמר רבי יצחק לא היה צריך להתחיל את התורה אלא מהחודש הזה לכם (שמי' יב:ב), שהיא מצנה ראשונה שנוצטוו בה ישראל, ומה טעם פתח בבראשית? משום 'פת מעשיו הגיד לעמו לתת להם נחלת גוים' (תהי' קיי"א), שאם יאמרו אמות העולם לישראל לסטים אתם,

peoples of the world say to Israel, "You are robbers, because you took by force the lands of the seven nations of Canaan", Israel may reply to them, "All the earth belongs to the Holy One, blessed be He; He created it and gave it to whom He pleased. When He willed He gave it to them, and when He willed He took it from them and gave it to us"

Yirmiyahu 27:5-7

(5) 'I have made the earth, the men and the animals that are on the surface of the earth, by My great power and by My outstretched arm; and I give it to whom it seems right to Me. (6) Now have I given all these lands into the hand of Nebuchadnezzar the king of Babylon, My servant; and the animals of the field also have I given him to serve him.

Ramban ibid

Rabbi Yitzchak then gave a reason for it. The Torah began with the chapter of *In the beginning G-d created* and recounted the whole subject of creation until the making of man, how He [G-d] granted him dominion over the works of His hands, and that He put all things under his feet; and how the Garden of Eden, which is the choicest of places created in this world, was made the place of his abode until his sin caused his expulsion therefrom; and how the people of the generation of the flood were completely expelled from the world on account of their sin, and the only righteous one among them — he [Noah] and his children — were saved; and how the sin of their descendants caused them to be scattered to various places and dispersed to different countries, and how subsequently they seized unto themselves places *after their families, in their nations*, as chance permitted. If so, it is proper that when a people continues to sin it should lose its place and another people should come to inherit its land, for such has been the rule of G-d in the world from the beginning. This is true all the more regarding that which is related in Scripture, namely that Canaan was cursed and sold as a servant forever. It would therefore not be proper that he inherit the choicest of places of the civilized world. Rather, the servants of G-d — the seed of His beloved one, Abraham — should inherit it, even as it is written, *And He gave them the lands of the nations, and they took the labor of the peoples in possession; that they might keep His statutes, and observe His laws*. That is to say, He expelled those who rebelled against Him, and settled therein those who served Him so that they know by serving Him they will inherit it, whereas if they sin against Him, the land will vomit them out, just as it vomited out the nation before them.

שְׁכַבְשֶׁתֶם אַרְצוֹת שְׁבַע גוֹיִם, הֵם אוֹמְרִים לָהֶם כֹּל הָאָרֶץ
שֶׁל הַקֶּבֶ"ה הִיא, הוּא בְרָאָהּ וַיִּתְּנָהּ לְאִשְׁרֵי יִשְׂרָאֵל בְּעֵינָיו,
בְּרָצוֹנוֹ נִתְּנָה לָהֶם, וּבְרָצוֹנוֹ נִטְלָה מֵהֶם וַיִּתְּנָהּ לָנוּ:

5. ירמיהו כז:ה-ז

(ה) אֲנֹכִי עָשִׂיתִי אֶת הָאָרֶץ אֶת הָאָדָם וְאֶת הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר עַל
פְּנֵי הָאָרֶץ בְּכַחַי הַגְּדוֹל וּבְזְרוּעֵי הַנְּטוּיָה וַיִּתְּנֶיהָ לְאִשְׁרֵי יִשְׂרָאֵל
בְּעֵינָי: (ו) וְעַתָּה אֲנֹכִי נֹתֵתִי אֶת כָּל הָאָרְצוֹת הָאֵלֶּה בְּיַד
נְבוּכַדְנֶאֱצַר מֶלֶךְ בָּבֶל עַבְדִּי וְגַם אֶת חַיַּת הַשָּׂדֶה נֹתֵתִי לוֹ
לְעַבְדּוֹ

6. רמב"ן בראשית פרק א פסוק א

וַיִּתֵּן רַבִּי יִצְחָק טַעַם לָזֶה, כִּי הִתְחִילָה הַתּוֹרָה בְּ"בְרָאשִׁית
בְּרָא אֱלֹהִים" וְסִפּוֹר כֹּל עֲנֵן הַיְצִיָּה עַד בְּרִיאַת אָדָם,
וְשֶׁהַמְשִׁילוֹ בְּמַעֲשֵׂה יְדָיו וְכֹל שֶׁתַּחַת רַגְלָיו, וְגַן עֵדֶן –
שֶׁהוּא מְבַחֵר הַמְּקוֹמוֹת הַנְּבָרָאִים בְּעוֹלָם הַזֶּה – נַעֲשֶׂה מְכוֹן
לְשִׁבְתּוֹ, עַד שֶׁגָּרַשׁ אוֹתוֹ חֲטָאוֹ מִשָּׁם.
וְאִנְשֵׁי דוֹר הַמִּבּוּל, בְּחֲטָאֵם גָּרְשׁוּ מִן הָעוֹלָם כְּלוּ, וְהִצְדִּיק
בָּהֶם לְבַדּוֹ נִמְלֵט, הוּא וּבְנָיו. וְזֶרַעַם, חֲטָאֵם גָּרַם לָהֶם
לְהַפְיֵצֵם בְּמְקוֹמוֹת וּלְזוֹרֵתָם בְּאַרְצוֹת, וְתִפְּשׂוּ לָהֶם
הַמְּקוֹמוֹת לְמִשְׁפְּחוֹתָם בְּגוֹיֵיהֶם כְּפִי שֶׁנִּזְדַּמְּן לָהֶם.
אִם כֵּן רָאוּי הוּא, כִּי אֲשֶׁר יוֹסִיף הַגּוֹי לְחֲטוֹא, שִׂיאֲבֵד
מִמְּקוֹמוֹ וְיָבֹא גוֹי אַחֵר לְרִשְׁתָּהּ אֶת אֲרָצוֹ, כִּי כֵן הוּא מִשְׁפֵּט
הָאֱלֹהִים בְּאַרְץ מַעוֹלָם... אֲבָל יִירָשׁוּהָ עַבְדֵי ה' זָרַע אוֹהֵבוֹ,
כְּעֵנֶן שֶׁכְּתוּב (תהלים קה מד): "וַיִּתֵּן לָהֶם אַרְצוֹת גּוֹיִם
וַעֲמַל לְאֵמִים יִירָשׁוּ בְּעֵבֹר יִשְׁמְרוּ חֻקָּיו וְתוֹרָתוֹ יִנְצְרוּ".
כְּלוּמֵר, שֶׁגָּרַשׁ מִשָּׁם מוֹרְדֵי, וְהִשְׁפִּיךְ בּוֹ עוֹבְדָיו, שֶׁיִּדְעוּ כִּי
בְּעִבּוּדָתוֹ יִנְחַלּוּהָ, וְאִם יִחְטְאוּ לוֹ – תִּקְיָא אוֹתָם הָאָרֶץ
כִּי אֲשֶׁר קָאָה אֶת הַגּוֹי אֲשֶׁר לִפְנֵיהֶם.